2017.01.09. - **Sokáig úgy gondolta, meg tudja változtatni a világot a Beatrice legendás énekese, Nagy Feró.** Mára elfogadta, hogy nem, a lelkesedése azonban – állítja – semmit sem kopott az évek alatt. A ma is rengeteget koncertező énekes többek között erről is beszélt, amikor interjút adott az Origónak.

Azt kérte, hogy a Syma Csarnokban találkozzunk, miért?

Varga Miklósnak van életműkoncertje, hatvanéves, meghívott engem is, meg egy csomó barátját, és együtt fogunk zenélni, ünnepelni.

Folyamatosan koncertezik?

Tegnap éjjel kettőkor hagytuk abba, most egy kicsit fáradt is vagyok. Nagyon sok bulim volt a nyáron, olyan 60-65. Most télen is van egy-kettő, és magánmeghívások is vannak. Nem mindegyikre megyek el, de ahová lehet, el kell menni, mert az embernek nagy a családja (mosoly).

Édesapja azért szökött Erdélyből Magyarországra, mert azt mondta, hogy „nem fog a román hadseregben magyar emberek ellen harcolni”. Ez az erős nemzeti identitás egész gyerekkorában jelen volt?

Nem. A faterom egyszerűen nem akart román katona lenni. Az jelentkezett a nemzeti tudatunkban, hogy anyám meg apám erdélyi székelyek. Én már itt születtem Magyarországon. Szoktam is mondani, hogy én nejlonszékely vagyok. Az is lehet, hogy azért vagyok olyan lehetetlen alak, mert Tamási Áron vére folyik bennem.

Abból mennyit érzett, hogy amikor a szülei megérkeztek Budapestre, egy pincelakásban laktak?

Semmit. Boldog gyerekkorom volt. Elmesélek erről valamit: 1956-ban jött az amerikai nép adománya. Mi
kaptunk egy tábla csokoládét, és amikor én abba beleharaptam, és elkezdtem enni, akkor megkérdeztem édesanyámat, hogy ez micsoda? Mert olyan finom volt, hogy nem értettem. Egy ilyen helyzetben ráébredsz arra, hogy na jó, de eddig mit ettünk?

Amit eddig kaptam, nekem az is finom volt, de ez most mindent visz.

Azt mondja, hogy keményfejű ember. Ez minden bizonnyal fiatalkorában sem volt másképp. A gimnáziumból például, ha jól tudom, kirúgták.

Nem rúgtak ki! Elvégeztem, de harmadikban nagyon komoly igazgatói figyelmeztetéseket kaptam a magatartásom miatt.

Mit csinált?

Nem bírom az igazságtalanságot. De azt sem, ha mással csinálják. Ha valakit megaláznak, akkor odaállok, és azt mondom, hogy: „Igen? Akkor tessék engem is megalázni! Ez egy szarság!”És ilyen igazságtalanságok miatt sokszor kerültem bajba. Akkor a gimnáziumba bekerülni nem volt olyan nehéz. Mint munkásszármazású gyereket, azonnal felvettek. Nekem azt anyámék nem tudták elmondani, hogy a tanár neked elöljáród, nem a haverod, és ha mond valamit, az vagy úgy lesz, vagy megütöd a bokádat.

Ön már eszerint nevelte a gyerekeit?

Igen, azt mondtam, hogy „valószínűleg igazad van, én a legszívesebben bemennék a tanárnőhöz, és megmondanám neki, de ez nem vezetne jóra. Ha megteszem, örök ellenszenvet váltok ki magamnak, meg neked is”. Nem baj, ha az ember megtanulja az életben, hogy van egy hierarchia. Mindig van főnököd, ha pedig, teszem azt, legfölül vagy, az Isten akkor is ott van. Vannak erősek, vannak gyengébbek, de fölötted állók, és vannak hülyék, akik téged vezetnek. Nem azt mondom, hogy bele kell nyugodni, de nagyon óvatosan kell bánni

ezekkel a dolgokkal. Én ezt a saját bőrömön tapasztaltam meg. Én azt hittem, ha odamegyek valakihez, és azt mondom neki, hogy „ne haragudj, ez szarság, amit csinálsz”, akkor elkezd gondolkodni. A fenéket gondolkodik, jól pofán vág!
Ez sokszor előfordul?
Nagyon. De már nem akarom megváltani a világot.
Mióta?
Soha nem is tudtam volna, maximum úgy gondoltam. A rendszerváltás előtt egyszer kiálltam a párt elé, és elmondtam, hogy a veszélyeztetett gyerekek aránya a teljes társadalomban három százalék. Mondtam, hogy ez sok, valamit találjunk ki, hogy ne így legyen, én szívesen jövök ingyen, társadalmi munkában. Na, akkor kiderült, hogy a három százalék titkos adat, és hogy én hogy merem elmondani, az egy belső tanulmányban van. És ebből nyilván problémám lett, hogy egy államtitkot kifecsegtem. Pedig hát a fenéket, a KISZ-nek egy tanulmányában volt benne. Kiderült, hogy én ezt nem mondhatom, még belső körben sem, még a KISZ-ben sem. De nagyon nehéz most is sok minden, főleg, hogy rengeteg információ áll mindenki rendelkezésére. Sok ember azt gondolja, hogy ez az információhalmaz feljogosítja arra, hogy ítéletet is mondjon.
Mennyire érdekli mások véleménye vagy az interneten ma divatos kommentek?
Megnézegetem őket, és vannak dolgok, amik zavarnak. Mondjuk, amikor valaki elmondja, hogy mi az igazi rock and roll.
Miért, mi az igazi rock and roll?
Szerintem nagyon egyszerű: az igazi rock and roll azt jelenti – azt kéne, hogy jelentse mindenkinek –, hogy mindent szabad, mindent meg lehet csinálni, ami nem túlzottan van a társadalom terhére. Kicsit kell, hogy a terhére legyen, különben hogy lenne provokáció?
Zenéről beszél, vagy életérzésről?
Mind a kettőről! Mi a rock and roll? A Tankcsapda vagy a Wellhello? Mind a kettő az, hát ne mondjuk, hogy nem! Az egyik ügyesebb, a másik kevésbé ügyes. De ők mind a ketten ügyesek, mert k*rva sokat keresnek, és hát azért a pénz határoz meg mindent. A rock and roll egy életérzés, és ez a zenében is így van.
Volt olyan zene, amit játszania kellett, de nem szeretett?
Ez jó kérdés. Nem nagyon...
Akkor szerencsés ember.
Olyan volt, hogy akikkel felléptem, nem azt a zenét játszották, ami az én lelkemhez közel állt. Legutóbb az Anna and the Barbieszal léptem fel, és azt is iszonyúan imádtam. Új dolgot kellett megtanulnom. Anna egy őrült! Amiket ki tud találni... Ott az egyik dal az enyém volt. Olyat nem nagyon vállalok, amit nem szeretek.
Az is egy tudatos döntés volt, hogy amikor végzett az összes vizsgájával a Műszaki Főiskolán, nem ment el az államvizsgára?
Az államvizsgát azért nem tettem le, mert ha leteszem, akkor elvittek volna katonának. És én nem akartam olyan helyre kerülni, ahol minden pillanatban megaláznak. Mert a katonaság erről szól: ne gondolkozz azon, hogy mi a parancs, hanem hajtsd végre. Én féltem, leginkább attól, hogy ha el kell töltenem két évet sumákolással, azt nem bírom ki, és jelentkezem tiszti iskolába. Ha már ott vagyok, akkor tanuljunk, menjünk előrébb. És ha belesodródtam volna ebbe az élethelyzetbe, amin nem tudtam volna változtatni – maximum, ha öngyilkos leszek, de szerintem az bűn –, akkor tudomásul kell venni, hogy ezt dobta a gép.
Akkor már volt a Beatrice. A zenekar megkönnyítette a döntést?
A zenélést – nevezzük rock- vagy popzenének – ugyanúgy zavarja a katonaság, hiszen te

valamivel iszonyatosan dolgozol, majd azt mondják neked, hogy „vége, elveszlek onnan”. Amikor a Hamletet csináltuk, ugyanez történt. A Jancsót, a Hernádit meg engem kirúgtak a Kecskeméti Színházból. És akkor két-három napig nem is tudsz mit csinálni, csak állsz és nézel. Ilyen a katonaság is, hogy nem tudsz tervezni.
A kirúgást megindokolták?
Igazából nem. A Jancsó összeveszett velük, miközben a kamaraszínházban készítettük elő a darabot. És amikor a Hernádi Gyula bácsival elmentek, akkor észrevették, hogy: „ja, itt a Feró is? Akkor ő is megy veletek!”
Nekem az jó volt, hogy velük együtt raktak ki.
Később aztán Gyula bácsitól – aki jó barátom volt – megtudtam, hogy ők úgy megsértődtek, hogy három hónapra elmentek Párizsba.
És ön?
Én hazamentem Békásmegyerre anyámhoz, útlevelem sem volt.
A Beatrice az igazi sikereit a hetvenes évek végén érte el, amikor beatzenekarból rockzenekar lett. A váltás hozta meg a sikert?
Talán pontosabb, ha azt mondom, hogy popzenekarból rockzenekar lett a Beatrice. Akkor egy zenekar – azon a szinten, ahol én voltam – nem engedhette meg magának azt a luxust, amit az Illés vagy az Omega igen, hogy játszottak két órát valamilyen egyetemi klubban. Annak már koncert jellege volt. Nekünk erre nem volt lehetőségünk. Nekünk ahhoz, hogy megéljünk, el kellett vállalni egész estés bulikat. Négy órát kellett játszani. Hétkor kezdtünk, és 11-ig táncos rendezvény volt. Ebben a halmazban nagyon sok rockzene volt. Nem kimagyarázásként, de nekem tök rock and roll volt az egész, és nem jut az egészről eszembe, hogy követtük ezt a diszkós vonalat. Amikor megírtuk a Gyere, kislány, gyere című számot 1976-ban, akkor mi arra gondoltunk, hogy ez a stílus elfogadható. És elfogadható volt a Hanglemezgyárnak, és az embereknek is. Iszonyú sikerünk volt a nótával, még a keletnémet slágerlistát is hónapokig vezettük. Akkoriban sokszor mentünk is az NDK-ba.
Ha már az utazást említi: az előbb azt mondta, hogy nem volt útlevele a hetvenes évek elején. Aztán lett, de elvették 1981-ben, mondván, „ön a rendszer ellensége”. Mivel érdemelte ezt ki?
Ezt a rendszer csinálta, pedig nem volt semmiféle balhé. Az ember nem úgy kel fel reggel, hogy ma odab*szok a rendszernek egyet. Fenéket! Írsz egy nótát, ami a te életedről szól. És az pillanatok alatt összetűzésbe kerül a fennálló rendszerrel. A következő történt: megjelent egy cikk, hogy leállítottak egy Beatrice-koncertet, mert botrány volt. A következő történt: elkezdtük kiabálni, hogy „támadás”, miközben játszottuk a Jerikó falait. A közönség megőrült. Berohantak a rendőrök, és megkérdezték, hogy „mi ez a támadás?” Leállították a koncertet, a közönséget hazaküldték, nekünk meg másnap reggel be kellett mennünk rendőrségi kihallgatásra. Amikor én megírtam a dalt, tudtam, hogy erre mindenki fel fogja kapni a fejét, persze, hogy tudtam. Ha 1978-ban azt kiabálod egy koncerten, hogy „támadás”, akkor az arról szól, hogy a fennálló rendet kicsit fel kéne idegesíteni. Nagyon nem fogod, mert teljesen biztosak magukban. Még 1990-ben sem tudtuk, hogy hazamennek az oroszok. Hát ki a fene tudta? Egyszer csak elmentek.
Pedig 1990-ben azt mondta, hogy szakadt országnak szakadt köztársasági elnök, legyen Nagy Feró az elnök. Mennyire gondolta komolyan ezt az egészet?
Az egész viccnek indult. A barátaimmal találtuk ki, lehet, hogy én magam. A mi szándékunk egy kis zavarkeltés volt. Hiszen akkor a politikusnak készülőknek vagy azoknak, akik már politikusok voltak, és épp mentették át magukat, azért okozott ez az egész egy kis fejtörést. Mert mi van, ha tényleg jól szerepelek? Nem én leszek az elnök, de jól szerepelek. Arra

gondoltam, hogy milyen jó lesz, hogy én, mint szabad szellemiségű rockzenész, azt mondom, amit akarok, miközben a többi jelölt ott ül – én egy bőrdzsekiben –, és nekem a kilenc is páros, semmiféle politikai múltam nincs, csak az egyszerű józan paraszti eszet fogom képviselni. Ötvenötezer aláírásunk volt, amikor abbahagytam a dolgot. Azt hiszem, hetvenezerre lett volna szükség, nagyon közel álltunk hozzá. De abbahagytam, mert alakult egy kampánystáb, és időnként az én nevemben nyilatkoztak.

Abban a kampánystábban már nem érezte jól magát?

Nem, mert ha én nem mondtam valamit, nem jó, ha odaírják a nevem. Nem mondtak rosszakat, nem erről volt szó, csak nem én mondtam. Kicsúszott egy kicsit a kezemből a dolog.

Később az SZDSZ-szel, az MDF-fel és a MIÉP-pel is – mondjuk így – szimpatizált.

Igazából nem voltam egyik pártnak sem a tagja. Első körben az SZDSZ állt hozzám közel. Én mindig is meg nem értett értelmiséginek éreztem magam. Az egyik – mai napig – jól ismert, azóta már süllyesztőbe került politikus azt mondta nekem – amikor fölvetettem, hogy nekünk nem valami konstruktív ellenzéknek kéne lennünk, hiszen ez a balf*sz kormány semmit sem tud, most tanul vezetni –, hogy te egy kitűnő zenész vagy, de a politikával ne foglalkozz, az nem neked való, ezt mi jobban tudjuk. Ugyanezt mondta Erdős Péter 1979-ben. Nekem nagyon nagy tanulság volt az SZDSZ és az MDF is, ahonnan csak egy lépés volt a MIÉP. Ki nem hagynám még egyszer! Nagyon érdekes volt az egészet belülről látni. A mai napig minden így működik. Valahonnan pénzt szereznek, létrehoznak egy pártot – hiszen pénz nélkül nincs párt, ahogy zenekar sem.

A Beatrice után jött a Bikini. Nagy váltás volt?

A Bikini egy érdekes dolog volt, Németh Alajosnak köszönhetem, hogy létrehoztuk. A Beatricét betiltották, én meg úgy voltam vele, hogy ha azt nem lehet, mást nem akarok. Igaz, a Bikini előtt azért csináltam néhány zenekart. Gitároztam is, de akkor úgy tűnt, hogy én már nem rúgok labdába.

Végül sikerült.

Igen, Németh Alajos fűzött engem, hogy csináljunk zenekart. Én meg mondtam, hogy „te hülye vagy, velem? Majd ha visszakaptam az útlevelemet, akkor”. Alajos azt mondta, hogy ők már beszéltek az Erdős Péterrel, és az Erdős azt mondta, hogy „majd meglátjuk”, nem pedig azt, hogy „szó sem lehet róla”. Végül be is mentünk hozzá, és elmondtuk neki, hogy lesz ez a zenekar, ő meg örült neki, hogy végre nem a Beatrice. Az neki egy mumus volt. Aztán elmentem egy pár próbára, mondván, hogy ráérek, úgysincs semmi dolgom. Aztán hamar kiderült, hogy jó választás, hogy ott vagyok. Leadtuk az első lemezanyagot, és az első Hova lett lemez megjelent, aztán még egyet kiadtunk.

A Beatricével tartott 30 és 35 éves jubileumi koncertet, és – legalábbis az éveket tekintve – lehetne 40 éves is. Tervezik?

Nem tudom. Nagyon sokat próbálunk, új nótákat csinálunk. Ma már nagyon nehéz, kicsit olyan érzésem van, mintha gyártanák a sztárokat. Persze ez nem biztos, hogy így van, de mintha valahol eldöntenék, hogy „most ez a tíz megy, ebből lehet a pénzt leszedni”. Amerikából is így jönnek. Válogatott zenék, válogatott szarok. És ha véletlenül egy jó jön, akkor csodálkozom, hogy itt van jó zene is? Olyan zenéket adnak a rádiók, amik valamiféle trendet követnek. És akkor jön a Kulebulala. Ki a fa**om az? És meglepődöm, hogy tényleg ezt szeretik az emberek? Aztán addig játsszák, hogy az, aki zeneszerető, elkezdi dúdolgatni, mert mindenhol azt hallja. Mint a gyógyszer, amiről azt hallod, hogy lemegy a pocakod. Nem fog lemenni, csak elhitetik veled. Te meg, mire rájössz, hogy át vagy b*szva – mert még nagyobb lett a hasad –, kifizettél egy csomó pénzt. Hihetetlenül hülye világ ez, amiben élünk, és nem sok esélyünk van, vagy

legalábbis nekem nem sok esélyem van.
De én ezeket a dolgokat vidáman mesélem, nem vagyok megkeseredve. Nem panaszkodom, hogy ki vagyok b*szva, tudomásul kell venni ezeket a dolgokat, amiken én néha röhögök. Nem véletlenül írtuk meg a rapnótát: „Mindenkinek jogában áll hülyének lenni, és a hülyékkel együtt bölcselkedni, az alkotmányba is úgy van beleírva, a jogot a hülyeséghez biztosítja.” De ez nem jut el az emberekhez. Valószínűleg azért nem, mert rossz zenét használunk hozzá, vagy eleve nem akarják. ***Mágó Károly***